

Het nakijken van leerlingwerk is belangrijk, omdat je op die manier feedback en een beoordeling kan geven aan je leerlingen. Wil je dat goed doen, dan kan dit veel tijd kosten, met name als je veel verschillende klassen hebt en te maken hebt met een toets of product waar leerlingen lange of complexe antwoorden geven. Een manier om het minder tijd te laten kosten én het leerzamer te laten zijn voor de leerlingen, is het gebruik van een feedbacklegenda.

Effectief nakijken

Wat is nu effectief nakijken? Hiermee bedoelen we niet snel nakijken, door bijvoorbeeld; 'bovenaan de trap staan, de toetsen laten vallen en cijfers geven afhankelijk van de tree waarop de toets ligt', zoals een collega ons eens vertelde. In dit artikel bedoelen we dat je tijd kan besparen bij het nakijken, maar vóóral leerlingen beter kunt ondersteunen bij het leerproces - en wel door het gebruik van een 'feedbacklegenda', zoals we het noemen. De basis voor dit idee kregen we van spreker en auteur Harry-Fletcher-Wood, die één van de sprekers was van een toetscongres waarbij we aanwezig waren.

'Wat is mijn cijfer?'

Leerlingen zijn vaak benieuwd naar het cijfer en kijken dan vaak ook niet verder dan dat: het leren stopt bij het cijfer, zo blijkt ook uit onderzoek (Kohn, 2011). Hoe goed bedoeld ook, de opmerkingen en verbeteringen die je als docent plaatst bij een stuk tekst of formule worden lang niet altijd goed gelezen. Zeker niet bij een goed cijfer, zo herkennen wij ook bij onze eigen leerlingen. Dus hoeveel zin heeft het dan om die stukken behulpzame tekst te schrijven? En in hoeverre is die tekst anders dan het antwoordmodel? Vaak gaat het om een koppeling tussen het foute antwoord en het goede antwoord en juist het vinden daarvan, is zo leerzaam! Hoe goed bedoeld dus ook: [geschreven feedback](#) (antwoorden) voegt soms weinig toe aan het leerproces van leerlingen, terwijl het ook nog eens veel tijd kost. Het kan daarom nuttig zijn om gebruik te maken van een feedbacklegenda, zeker als onderdeel van het [formatieve leerproces](#).

Feedbacklegenda

Het idee van de feedbacklegenda is dat jouw feedback als docent leerlingen nogmaals laat nadenken over hun antwoord bij bijvoorbeeld een toets. Dit door in plaats van uitgebreide geschreven feedback of de juiste antwoorden, simpelweg een stip in zijlijn of bij de alinea te plaatsen. Deze stip staat bijvoorbeeld voor 'dit is totaal niet het goede antwoord', 'dit antwoord is niet helemaal goed' of 'er mist een onderdeel'. Zo zijn er verschillende mogelijkheden te bedenken (zie figuur hieronder). De legenda kun je dan uitdelen of op de beamer zetten, zodat leerlingen weten waar de stip voor staat. Het idee is dat deze stip veel minder tijd kost om neer te zetten en veel belangrijker nog: leerlingen zelf laat zoeken waar de feedback vandaan komt. Dit zorgt er voor dat zij weer actief bezig zijn met de leerstof en er zo weer van leren, in plaats van simpelweg een te duidelijke hint of zelfs het goede antwoord te krijgen van de docent. Het zorgt er dus voor dat leerlingen nadenken over de feedback die zij krijgen.

Feedbacklegenda

Waar staat de stip voor?

Dit antwoord lijkt niet op het juiste antwoord op de vraag.

Je antwoord klopt wel, maar de uitleg of onderbouwing niet helemaal.

Dit antwoord lijkt op het juiste antwoord op de vraag, maar iets klopt niet helemaal.

Dit antwoord klopt wel, maar er missen nog één of meer onderdelen in je antwoord.

Er missen één of meer onderdelen in je antwoord.

Het antwoord klopt wel, maar voldoet niet helemaal aan de eisen van de opdracht.

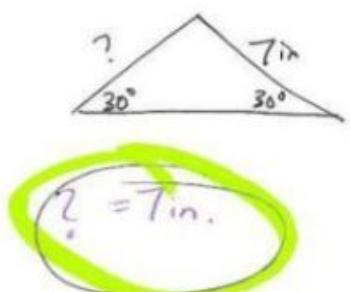
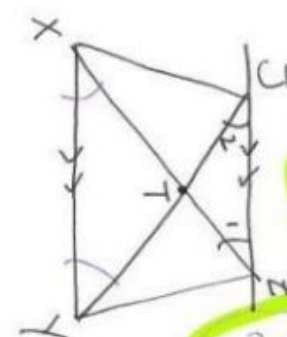
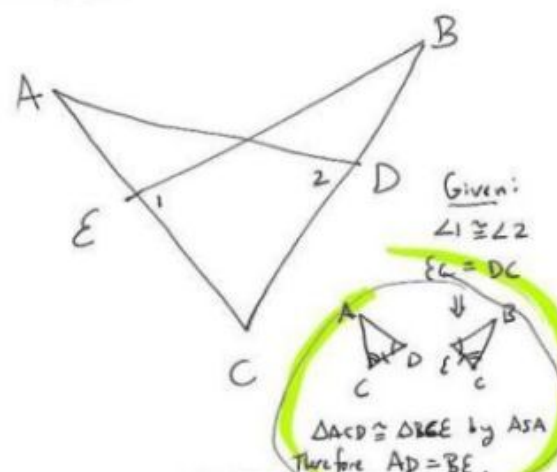
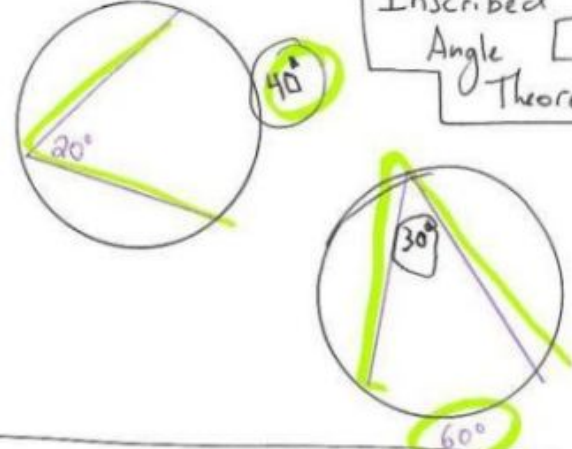
Vernieuwenderwijs

Een voorbeeld van een feedbacklegenda, gemaakt in Google Slides.

Feedback bespreken

Een ander voorbeeld om efficiënter na te kijken komt van Michael Pershan. Bij bepaalde toetsen of vakken maken leerlingen vaak dezelfde fout, zoals bij een moeilijke wiskunde formule. Als docent kun je de formule dan verbeteren of van feedback voorzien, maar voor het leerproces kan het ook goed zijn om - alvorens leerlingen hun toets terugkrijgen - samen enkele uitgewerkte feedbackvoorbeelden te bekijken en daarbij te bespreken wat hier nu fout is gedaan en hoe dit is verbeterd door de docent. Zoals Pershan het omschrijft: *“I noted that revisions worked much better if I started with an activity with the entire class before giving feedback. These activities were relatively short—ten, maybe fifteen minutes long—and were attempts to put the feedback in context. Usually I did this because, when I started to write comments, I realized the comments wouldn’t make sense on their own.”* (Pershan, 2016). Op die manier voorkom je dus enerzijds dat je als docent continu je feedback toch nog moet toelichten en zorg je er anderzijds voor dat leerlingen de feedback die zij op papier krijgen een stuk beter begrijpen.

Important Examples for Revising/Completing the Quiz

 <p>? = 7 in.</p>	 <p>Given: $XZ \parallel YZ$ $\angle 1 \cong \angle 2$ Prove: $XT = TY$</p> <p>Proof: By Zs $\angle XYZ \cong \angle YXZ$. So $\triangle TXY$ is isosceles since it has 2 congruent angles. Therefore $TX = TY$.</p>
 <p>Given: $\angle 1 \cong \angle 2$ $EC = DC$</p> <p>$\triangle ACD \cong \triangle BDE$ by ASA Therefore $AD = BE$.</p>	<p>Inscribed Angle Theorem</p> <p>40°</p> <p>30°</p> <p>60°</p>

Nakijken als feedbackproces

Wat ons betreft twee mooie ideeën om het nakijkproces een waardevoller onderdeel van het leerproces te maken. Wellicht heb je zelf ook manieren om het nakijken sneller te laten gaan en of meer te laten bijdragen aan het leren van je leerlingen? We lezen het graag in de reacties hieronder. Veel succes met nakijken!

Literatuur

Kohn, A. (2011). The Case Against Grades. Opgevraagd op 4-4-2019 van <https://www.alfiekohn.org/article/case-grades/>.

Pershan, M. (2016). Beyond "Better luck next time" feedback. Opgevraagd op 4-4-2019 van <https://blog.heinemann.com/mpershan-feedbackupdate-5-12>.